

Lect. Dr. Alexandru Prelipcean

*Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” – Iași
Director Departamentul periodice și reviste bisericești*

În contextul provocărilor academice cu privire la indexarea internațională a revistei noastre, anul 2024 a fost unul de bun augur pentru revista *Candela*. Spunem aceasta, bazându-ne pe realitatea că la finele anului revista a fost indexată în cadrul bazei de date internaționale *Central and Eastern European Online Library* (CEEOL), cu sediul la Frankfurt am Main (Germania), prin îndeplinirea tuturor condițiilor academice impuse de evaluatorii externi internaționali. Toate articolele numerelor apărute până în momentul acesta (2021-2023) pot fi vizualizate în sistem *open access*, la adresa web: <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=4338>. Ținând cont de faptul că țintim indexarea revistei noastre în categoria publicațiilor Erih Plus, cea mai înaltă cotație pentru revistele din domeniul Științelor Umaniste, din acest an revista va cuprinde și elementele de identificare DOI (*Digital Object Identifier*) pentru fiecare articol, studiu în cauză sau recenzie, lucru *sine qua non* pentru evaluarea externă. În plus, realizarea site-ului revistei *Candela* (www.revistacandela.ro), unde sunt indicate toate elementele de formă și de fond, vorbește de la sine de eforturile întreprinse de întreaga redacție pentru o mai bună vizibilitate a revistei Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților atât

la nivel internațional, cât și național. Din acest motiv suntem datori să mulțumim tuturor celor care prin eforturile, criticile și sfaturile lor pertinente au putut face posibile toate aceste realizări.

* * *

Dincolo de cele două pastorale la marile sărbători ale creștinismului (Nașterea Domnului și Învierea Domnului), numărul prezent conține nouă studii, o traducere patristică din perioada bizantină, două traduceri de studii contemporane, o recenzie și bine-cunoscutele secțiuni dedicate evenimentelor din cadrul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, alături de cărțile primite la redacție de Editura Crimca.

Astfel, primul studiu, care aparține Preasfințitului Părinte Timotei Prahoveanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, se prezintă ca o reconstituire de medalion hagiografic – *Repere și idei: Preotul Ilie Ilisei, slujitor harnic în via Domnului. Reconstituiri târzii după 40 de ani*. Lucrarea punctează așadar elementele biografice ale părintelui Ilie Ilisei, fost paroh al Bisericii „Fălticeniei Vechi”, și contribuția sa pentru viața din Bucovina la mijlocul secolului al XX-lea.

Prof. Dr. Carmen-Maria Bolocan, cadru didactic la Facultatea de Teologie Ortodoxă de la Iași, ne propune o incursiune rezumativă asupra Tainei Sfântului Maslu, privită din două perspective. Studiul în sine, *Sfânta Taină a Maslului – o perspectivă pedagogică și didactică*, subliniază nu numai importanța acestei Taine, cât și valoarea bolii și a vindecării din perspectivă ortodoxă.

Lect. Dr. Dragoș Boicu, actualmente prodecanul Facultății de Teologie Ortodoxă de la Sibiu, oferă studiul cu titlul: *Textul hagiografic și valențele sale multiple: două perspective asupra vieții Sf. Ioan cel Nou de la Suceava*. Lucrarea domniei sale are scopul de a prezenta relația dintre două versiuni hagiografice închinată Sf. Ioan cel

Nou de la Suceava și de a evidenția diferențele care apar pe parcursul a nu mai puțin de două secole ce au trecut între ele. Obiectivul declarat este de a sublinia și diferitele funcții pe care același text le-a avut de-a lungul secolelor în cadrul versiunilor românești și slavone ale textului hagiografic închinat Sf. Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava.

Lect. Dr. Petronela Polixenia Nistor dezvoltă în studiul *Existential Psycho-Spiritual Counseling of The Terminal Patients and Their Families* relația existentă dintre boala în faza terminală și pacient, pe de o parte, precum și frământările pacientului și ale familiei sale, pe de altă parte. Studiul în limba engleză, foarte bine articulat, prezintă și sensurile ascunse ale existenței și ale preocupărilor față de moarte, și dovedirea eternității și a vieții de dincolo de moarte.

Arhim. Asist. Dr. Hrisostom Ciuciu este preocupat în studiul său, redactat în limba engleză, să dezvolte o pledoarie pentru recitirea teologiei Sf. Părinte Dumitru Stăniloae prin filtrul umanului, al vieții sale cotidiene. După cum insistă autorul, „teologia Sf. Mărturisitor Dumitru Stăniloae este, de fapt, «povestea» intrării lui Dumnezeu în firescul omului, în viața sa cotidiană, o poveste de iubire dintre om și Dumnezeu lui; o poveste care se desfășoară obișnuit, așezat și normal și pe care fiecare om și-o zidește împreună cu Dumnezeu în modul cel mai firesc cu putință”.

Prof. Dr. Codina Săvulescu, din aceeași serie a studiilor în limbi străine, tratează particularitățile sonetelor lui V. Voiculescu și relația intertextuală cu modelul lor. În plus, autoarea punctează conceptul de iubire al scriitorului în contextul înclinației sale religioase, precum și textura poeziei sale eminentamente teologice.

Protos. Iustin Taban cercetează, din domeniul Istoriei Bisericii Ortodoxe Române, problematica normelor monastice din anul 1786 și impactul lor asupra monahismului din Bucovina, aflată sub dominație austriacă, în mod special asupra mănăstirilor Putna, Sucevița și Dragomirna. În gândirea autorului, „monahii de la Putna, Sucevița

și Dragomirna au trebuit să traverseze această epocă austriacă, păstrându-și identitatea, dar și redefinind-o, spre binele Bisericii și al societății”.

Pr. Dr. Constantin Oprea, în studiul cu titlul *Conceptele de „părinte” și „paternitate” în publicistica bollandistă*, analizează modul prin care monahii apuseni au înțeles acești termeni și i-au aplicat în cadrul numeroaselor preocupări de natură hagiografică. Astfel, insistă autorul, lucrări precum *Catalogul calendaristic anual (Menaion)*, *Synaxarion*, *Paterikon*, *Vitae Patrum* și *Acta Sanctorum* sunt tocmai reflecții ale preocupărilor monahilor din Societatea Bollandistă de a pătrunde cât mai fidel în gândirea Părinților Bisericii.

Pr. Dr. Cezar Onesim propune, din domeniul Omileticii, studiul cu titlul *Bartolomeu Valeriu Anania și Vartolomeu Stănescu: erudiție, creativitate și implicare socială creștină*. Materialul în sine dorește să punteze atât prezentarea biografică a celor două personalități marcante din viața Bisericii Ortodoxe Române, cât și diferențele majore din apostolatul social al celor doi ierarhi români.

În cadrul segmentului dedicat textelor patristice, în numărul actual am introdus un text al Sf. Simeon al Tesalonicului, *Partea a IV-a: Pentru Sfânta Liturghie*, cap. 79-100 (culegere text de Arhim. Dr. Grichentie Natu). Textul în sine, cu nuanțe eminemente liturgico-hermeneutice, scoate în evidență simbolismul veșmintelor arhieresti, ritualul Proscomidiei, problematica pâinii *versus* azimelor în cadrul ritului creștin răsăritean, înțelesul Altarului și al Sfintei Mese, precum și valoarea anafurei în cadrul cultului.

În premieră pentru revista noastră, secțiunea „Teologiei contemporane” grupează două studii. Primul studiu aparține părintelui arhimandrit Pantelimon Tsormpatzoglou și are ca temă principală de cercetare perioada probabilă de compunere a *Canonului Mare*, opera fundamentală a Sf. Andrei Criteanul. Studiul, extrem de dens și cu o bibliografie remarcabilă, ajunge la concluzia că „alcătuirea *Canonului cel Mare* de către Andrei Criteanul ar trebui să fi

avut loc la Constantinopol, în timpul imediat următor detronării lui Bardanes-Filipikos și restabilirii ortodoxiei, adică 713. Probabil în aceeași perioadă în care a alcătuit și stihurile sale iambice de răspuns, prin care a demonstrat credința sa ortodoxă”.

Cel de-al doilea studiu aparține lui Martin Tamcke de la Universitatea din Göttingen (Germania), profesor foarte apropiat de spiritualitatea creștină ortodoxă, care a trecut la cele veșnice în decursul acestui an. *In memoriam* (realizat de doi doctoranzi bucovineni ai domnului profesor Martin Tamcke) prezintă activitatea didactică și științifică a dumnealui, precum și legăturile sale cu spațiul românesc. Prima parte a acestui segment cuprinde traducerea studiului *Genocidul împotriva asirienilor/nestorienilor (creștinilor siro-orientali)*, unde autorul prezintă situația dramatică a creștinilor din cadrul Imperiului Otoman la începutul secolului al XX-lea.

În cadrul secțiunii dedicate *notelor și recenziilor* a fost introdusă recenzia noastră în limba engleză la teza de doctorat a Preasfințitului Părinte Ignatie Trif (*Sf. Grigorie Palama și teologia energiilor necreate*, „Cuvânt-înainte” de protopresbiter Andrew Louth, Ed. Spandugino&Horeb, București-Huși, 2022), unde am accentuat realitatea că

„limbajul academic, evidențierea ideilor esențiale din opera teologului bizantin, accentul pus pe un dialog critic permanent între diversele opinii contemporane și demontarea exagerărilor sau acuzațiilor nefondate la adresa arhiepiscopului Tesalonicului, coroborate cu o structură bivalentă pe întregul conținut al tezei (istorico-teologică) fac din această lucrare una care va rămâne pentru mult timp de acum înainte ca un *must have*”.

Ca în numerele precedente, volumul actual se finalizează cu *Cronica evenimentelor* pe anul 2024 din cuprinsul Arhiepiscopiei Sucevei

și Rădăuților (cu o *dare de seamă* a mănăstirilor și schiturilor din cuprinsul eparhiei), precum și cu prezentarea *volumelor primite la redacție* de Editura Crimca.

Suntem de părere că acest număr va reuși să suscite interesul celor care vor să cunoască mai în profunzime realitățile teologice și culturale prezentate în acest fascicul și va oferi o imagine de ansamblu asupra efortului teologico-cultural pe care Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților îl întreprinde la nivel național.

